

USA, listopad 2017 r.

Świadczenia emerytalno-rentowe podlegające koordynacji na podstawie umowy o zabezpieczeniu społecznym między Polską i USA

Dni Poradnictwa ZUS w USA

Polskie świadczenia emerytalno-rentowe

Dni Poradnictwa ZUS w USA

System emerytalny w Polsce

Od 1999 roku w Polsce obowiązują odrębne zasady ustalania emerytury dla :

- ❑ osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r.
(emerytury ustalane według dotychczasowych zasad)
- ❑ osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r.
(emerytury ustalane według zreformowanych zasad)

Emerytura

Osoby urodzone przed 1 stycznia 1949 r.

- ❑ mogą nabyć prawo do emerytury po ukończeniu wieku emerytalnego oraz udowodnieniu 20-letniego (w przypadku kobiet) lub 25-letniego (w przypadku mężczyzn) okresu składkowego i okresu nieskładkowego;
- ❑ emerytura może być również przyznana ubezpieczonym, którzy osiągnęli wiek emerytalny i nie zdołali udowodnić powyższego okresu składkowego i nieskładkowego, ale posiadają krótszy o 5 lat staż ubezpieczeniowy, wynoszący co najmniej 15 lat dla kobiet i 20 lat dla mężczyzn.

Emerytura

Osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r.

Osoby ubezpieczone urodzone po 31 grudnia 1948 r. mogą nabyć prawo do emerytury w wieku emerytalnym, bez względu na liczbę udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych.

Emerytura

Osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r.

- ❑ Wysokość emerytury zależy od:
  - kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego,
  - kwoty zwaloryzowanych składek zewidencjonowanych w ZUS po 1998 r. na indywidualnym koncie ubezpieczonego,
  - kwoty środków zewidencjonowanych w ZUS na subkoncie;

- ❑ Suma tych kwot zostanie podzielona przez *średnie dalsze trwanie życia* ustalone dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę tej osoby, której ustalana będzie emerytura.

Kapitał początkowy

- ❑ ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. za okresy pracy przed 1999 r.;
- ❑ wysokość ustalana jest poprzez obliczenie hipotetycznej emerytury na dzień 1 stycznia 1999 r., a następnie pomnożenie kwoty hipotetycznej emerytury przez średnie dalsze trwanie życia (kobiet i mężczyzn) w wieku 62 lat, ustalone na dzień 1 stycznia 1999 r.;
- ❑ w celu obliczenia kapitału początkowego niezbędne jest złożenie wniosku o jego ustalenie wraz z dokumentami potwierdzającymi przebyte przed 1999 r. okresy składkowe i nieskładkowe oraz wysokość zarobków (dochodów), które będą przyjęte do obliczenia podstawy wymiaru tego kapitału.

Wiek emerytalny

Od 1 października 2017 r. wiek emerytalny w Polsce wynosi:

- 60 lat dla kobiet,
- 65 lat dla mężczyzn

Renta z tytułu niezdolności do pracy

Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- jest niezdolny do pracy;
- ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy (dla ubezpieczonych, którzy ukończyli 30. rok życia okres ten wynosi 5 lat w ostatnim dziesięcioleciu poprzedzającym datę zgłoszenia wniosku lub powstania niezdolności do pracy);
- niezdolność do pracy powstała w określonych ustawą okresach składkowych (np. okres zatrudnienia, okres ubezpieczenia) i nieskładkowych (np. w okresie pobierania zasiłku chorobowego lub opiekuńczego) albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Renta z tytułu niezdolności do pracy

- ❑ Za niezdolną do pracy uważa się osobę, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania tej zdolności po przekwalifikowaniu.
- ❑ Podstawę do wydania decyzji w sprawie renty z tytułu niezdolności do pracy stanowi:
  - orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, od którego nie wniesiono sprzeciwu,
  - orzeczenie komisji lekarskiej ZUS.

Renta rodzinna

- ❑ Przystępuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy albo spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń.
- ❑ Przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.
- ❑ Przystępuje także uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci pobierała zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne; w takim przypadku przyjmuje się, że osoba zmarła spełniała warunki do uzyskania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Renta rodzinna

- ❑ Renta rodzinna przysługuje w wysokości:
  - dla jednej osoby uprawnionej – 85% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu,
  - dla dwóch osób uprawnionych – 90% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu,
  - dla trzech lub więcej osób uprawnionych – 95% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu.

- ❑ Wszystkim uprawnionym przysługuje jedna łączna renta rodzinna, która podlega podziałowi na równe części między uprawnionych.

Świadczenia emerytalno- rentowe w świetle polsko-amerykańskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym

Dni Poradnictwa ZUS w USA

Podstawy prawne dotyczące zabezpieczenia społecznego w stosunkach polsko-amerykańskich

Od dnia 1 marca 2009 r. podstawę prawną współpracy w zakresie ustalania i wypłaty emerytur i rent między ZUS a Social Security Administration stanowi:

- Umowa o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, podpisana w Warszawie dnia 2 kwietnia 2008 r.,
- Porozumienie Administracyjne w sprawie stosowania Umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, podpisane w Warszawie dnia 2 kwietnia 2008 r.

Polskie świadczenia emerytalno-rentowe objęte zakresem przedmiotowym Umowy

- emerytura
- renta z tytułu niezdolności do pracy
- renta rodzinna
- renta z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej
- jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej
- dodatek pielęgnacyjny, dodatek do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej
- zasiłek pogrzebowy

Polskie świadczenia emerytalno-rentowe objęte zakresem przedmiotowym Umowy

Poza świadczeniami realizowanym przez ZUS umowa ma zastosowanie również do świadczeń emerytalno-rentowych z ubezpieczenia społecznego rolników realizowanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

Równe traktowanie

Osoby, do których stosuje się postanowienia Umowy są uprawnione do świadczeń z instytucji drugiego państwa na takich samych zasadach jak obywatele tego państwa.

Zasada znajduje zastosowanie bez względu na obywatelstwo osoby objętej zakresem podmiotowym umowy oraz bez względu na miejsce zamieszkania w Polsce lub w USA.

Uznawanie zdarzeń objętych ochroną

- ❑ Zdarzenia, które wystąpiły na terytorium drugiego państwa traktuje się tak, jakby zaszły pod rządami ustawodawstwa państwa zobowiązanego do udzielenia świadczeń.
- ❑ Zgodnie z tą zasadą instytucja właściwa jednego państwa uwzględnia w ramach stosowanych przez nią przepisów prawnych określone zdarzenia, od spełnienia których przepisy te uzależniają nabycie, zachowanie prawa do świadczeń albo zmniejszenie, zawieszenie lub wysokość świadczeń, również wtedy, gdy zdarzenia te zaszły na terytorium drugiego państwa.

Przykład

Zgodnie z postanowieniami art. 103a ustawy emerytalnej emerytura przysługuje pod warunkiem rozwiązania stosunku pracy, u którego wnioskodawca wykonywał zatrudnienie w dacie nabycia prawa do świadczenia. Przy ustalaniu czy osoba ubiegająca się o emeryturę będąca pracownikiem spełnia warunek rozwiązania stosunku pracy, uwzględnia się również stosunek pracy zawarty z pracodawcą amerykańskim w rozumieniu przepisów prawnych obowiązujących w USA.

Sumowanie okresów uznawanych

Jeżeli osoba ubiegająca się o przyznanie emerytury lub renty w Polsce ma okresy składkowe i nieskładkowe niewystarczające do nabycia uprawnień do świadczeń na podstawie polskich przepisów prawnych, wówczas dla celów przyznania świadczenia dolicza się (sumuje) okresy uznawane przebyte w USA, pod warunkiem, że się nie pokrywają.

Przykład

ZUS ustalając uprawnienia do emerytury mężczyźnie urodzonemu przed 1949 r. posiadajcemu okres ubezpieczenia w Polsce wynoszący 18 lat oraz okres ubezpieczenia w USA wynoszący 7 lat, uwzględni (zsumuje) oba te okresy, co umożliwi spełnienie przez zainteresowanego warunku posiadania 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego wymaganego do nabycia prawa do polskiej emerytury.

Obliczanie wysokości emerytur i rent ustalonych z uwzględnieniem amerykańskich okresów ubezpieczenia

Jeżeli do uzyskania prawa do emerytury lub renty z ZUS konieczne było uwzględnienie okresów ubezpieczenia przebytych w USA, świadczenie obliczane jest i wypłacane w wysokości częściowej, odpowiadającej proporcji okresów ubezpieczenia przebytych w Polsce w stosunku do łącznych okresów ubezpieczenia przebytych w Polsce i USA.

Ustalanie wysokości emerytur dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r.

Zasady dotyczące obliczania wysokości świadczenia proporcjonalnego nie odnoszą się do nowej emerytury z ZUS, ustalanej osobom urodzonym po 31 grudnia 1948 r., oraz do rent rodzinnych po osobach uprawnionych do takiej emerytury.

Wymienione świadczenia ustalane są wyłącznie na podstawie polskich okresów ubezpieczenia – bez uwzględniania amerykańskich okresów ubezpieczenia.

Zasady składania wniosków o świadczenia emerytalno- rentowe z ZUS przyznawanych z zastosowaniem umowy polsko-amerykańskiej

Jednostką organizacyjną ZUS wyznaczoną przez Prezesa Zakładu do rozpatrywania wniosków o emeryturę lub rentę podlegającą koordynacji na podstawie umowy polsko-amerykańskiej jest:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
I Oddział w Warszawie

Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych
ul. Senatorska 6/8, 00-917 Warszawa

Jednostka ta jest właściwa w odniesieniu do osób:

- posiadających wyłącznie polskie okresy ubezpieczenia, zamieszkałych w USA oraz
- posiadających łączone okresy ubezpieczenia polskie i amerykańskie.

Zasady składania wniosków o świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS przyznawanych z zastosowaniem umowy polsko-amerykańskiej

Wszczęcie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych postępowania w sprawach emerytur i rent podlegających koordynacji na podstawie umowy następuje na podstawie wniosku zgłoszonego przez osobę zainteresowaną lub jej pełnomocnika do właściwej jednostki organizacyjnej ZUS.

- Przyznanie polskich emerytur i rent następuje nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Zasady składania wniosków o świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS przyznawanych z zastosowaniem umowy polsko-amerykańskiej

Wnioskodawca zamieszkały w USA wniosek o przyznanie polskiej emerytury lub renty może złożyć w terenowej placówce SSA.

Zainteresowany wypełnia odpowiedni formularz wniosku o polskie świadczenie:

- PL/USA 4 Wniosek o emeryturę/Wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
- PL/USA 5 Wniosek o rentę rodzinną,
- PL/USA 10 Wniosek o zasiłek pogrzebowy.

Do składanego wniosku zainteresowany powinien dołączyć dokumenty uzasadniające prawo do polskich świadczeń i obliczenie ich wysokości m.in. legitymacje ubezpieczeniowe, świadectwa pracy, zaświadczenia ZUS Rp-7, wyciągi z aktów stanu cywilnego, a w przypadku świadczenia uzależnionego od niezdolności do pracy – odpowiednią dokumentację medyczną oraz opinię lekarską sporządzoną na formularzu PL/USA 7

Przekazywanie (transfer) emerytury lub renty z ZUS osobie zamieszkałej w USA

- ❑ Osoba uprawniona do emerytury lub renty z ZUS zamieszkała w USA, może otrzymywać świadczenie, zgodnie z dyspozycją złożoną w ZUS:
  - w Polsce - na rachunek bankowy świadczeniobiorcy lub do rąk osoby upoważnionej przez niego do odbioru świadczenia, która mieszka w Polsce, albo
  - w USA - na rachunek bankowy osoby uprawnionej, prowadzony w banku w USA.

- ❑ Wypłata polskich emerytur i rent odbywa się w terminach miesięcznych, w dniu ustalonym w decyzji organu rentowego jako termin płatności świadczeń.

Przekazywanie (transfer) emerytury lub renty z ZUS osobie zamieszkałej w USA

Wypłata polskich świadczeń emerytalno-rentowych do USA na rachunek bankowy świadczeniobiorcy realizowana jest z wykorzystaniem systemu bankowego za pomocą dwóch struktur nośnika:

ACH – dla transakcji, w których:

- dziewięciocyfrowy identyfikator banku w postaci *RedWire* określony jest jako właściwy dla przekazu w formacie ACH – metod *routingu FW* (w transferze nie uczestniczy bank pośredniczący);

TRN – dla transakcji, w których:

- identyfikator banku ma postać *Swift* – metoda *routingu IS*,

- dziewięciocyfrowy identyfikator banku w postaci *RedWire*, który nie jest określony jako właściwy dla przekazu w formacie ACH – metoda *routingu FW* (w transferze może uczestniczyć bank pośredniczący)

Uwaga

Wobec faktu, że wypłata świadczeń emerytalno-rentowych do USA metodą TRN może spowodować pobieranie opłat za przekaz po stronie banku amerykańskiego zalecana jest do transferu metoda ACH

Dane wymagane do transferu metodą ACH

W celu ustalenia prawidłowych danych do transferowania świadczenia do USA metodą ACH osoba zainteresowana powinna wskazać następujące dane:

- właściciela rachunku,
- pełną nazwę banku,
- pełny adres banku,
- kod identyfikacyjny banku dla potrzeb ACH,
- numer rachunku bankowego,
- określenie rodzaju rachunku (savings, checking)

Kontrola uprawnień do emerytury lub renty osoby zamieszkałej w USA

ZUS przekazując polskie świadczenia emerytalno-rentowe osobom uprawnionym zamieszkałym w USA, przeprowadza kontrolę istnienia dalszego prawa świadczeniobiorców do pobierania świadczeń – w tym celu okresowo przesyła emerytom i rencistom do wypełnienia i własnoręcznego podpisania formularz [ZUS-RZ-OZS-01 „Oświadczenie emeryta/rencisty zamieszkałego za granicą o istnieniu dalszego prawa do pobierania świadczenia”](#).

Własnoręczność podpisu złożonego na formularzu „Oświadczenie emeryta/rencisty zamieszkałego za granicą o istnieniu dalszego prawa do pobierania świadczenia” przez zamieszkałego za granicą (np. w USA) emeryta, rencistę lub upoważnioną osobę sprawującą faktyczną opiekę nad emerytem lub rencistą, może być potwierdzona przez właściwy urząd lub osobę do tego upoważnioną w państwie zamieszkania wymienionych osób, albo przez osobę upoważnioną w polskiej placówce dyplomatycznej lub konsularnej.

Kontrola uprawnień do emerytury lub renty osoby zamieszkałej w USA

- ❑ Świadczeniobiorca zamieszkały w USA obowiązany jest informować jednostkę organizacyjną ZUS przekazującą mu emeryturę lub rentę o każdorazowej zmianie:
  - miejsca zamieszkania,
  - rachunku bankowego oraz
  - o wszystkich okolicznościach mających wpływ na prawo lub wysokość świadczeń albo na ich wypłatę, takich jak kontynuowanie zatrudnienia u amerykańskiego pracodawcy, podjęcie zatrudnienia lub pracy na własny rachunek, odzyskanie zdolności do pracy, zakończeniu studiów przez dziecko uprawnione do renty rodzinnej.
- ❑ Polskie przepisy dotyczące zmniejszenia wysokości lub zawieszenia prawa do emerytury lub renty ze względu na osiągnięcie przychodów stosowane są również w odniesieniu do osób osiągających przychody w USA. Osoby te mają obowiązek informowania jednostek ZUS wypłacających świadczenia o osiąganym przychodzie w tym o kwocie tych przychodów.

Opodatkowanie polskich świadczeń emerytalno- rentowych wypłacanych osobom zamieszkałym w USA

W odniesieniu do:

☐ osób zamieszkałych w Polsce – świadczenia wypłaca się w kwotach netto po potrąceniu zaliczki na podatek dochodowy ustalonej zgodnie z przepisami polskiej ustawy podatkowej,

☐ osób zamieszkałych w USA – świadczenia wypłaca się w kwotach netto – zgodnie z postanowieniami umowy z 8 października 1974 r. między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu,

☐ osób zamieszkałych w państwie „trzecim” - świadczenia wypłaca się w kwotach brutto lub kwotach netto – odpowiednio do postanowień umowy międzynarodowej o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartej przez Polskę z państwem zamieszkania świadczeniobiorcy, a w przypadku braku takiej umowy świadczenia wypłaca się w kwotach netto – po potrąceniu zaliczki na podatek dochodowy zgodnie z przepisami polskiej ustawy podatkowej.

Ubezpieczenie zdrowotne w Polsce polskich emerytów i rencistów zamieszkałych w USA

- Świadczenia zdrowotne nie zostały objęte zakresem przedmiotowym Umowy.
- Pobierane emerytury lub renty z ZUS przez osoby zamieszkałe w USA nie stanowi tytułu do podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu w Polsce, co oznacza, że z wypłacanych tym osobom świadczeń organ rentowy ZUS nie pobiera składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Pomocne informacje

- ❑ Państwowe Archiwum w Milanówku
ul. Stefana Okrzei 1, 05-822 Milanówek
tel. 0048226356822 (dotyczy dokumentacji
płacowej i osobowej)

- ❑ Baza zlikwidowanych lub przekształconych zakładów
pracy
<http://www.zus.pl/swiadczenia/emerytury/baza-zlikwidowanych-lub-przekształconych-zakladow-pracy>

Platforma Usług Elektronicznych

Zestaw usług udostępnionych dla klientów ZUS, który umożliwia załatwienie większości spraw związanych z ubezpieczeniami społecznymi za pośrednictwem Internetu, jak również za pośrednictwem telefonu pod numerem **+48 22 5601600**, SKYPE: **zus_centrum_obsługi_tel**.

Aby skorzystać z PUE należy zarejestrować profil, korzystając ze strony www.zus.pl, a następnie w ciągu 7 dni od rejestracji udać się do dowolnej placówki ZUS w celu potwierdzenia tożsamości. Potwierdzenie tożsamości możliwe jest również za pomocą profilu zaufanego ePUAP lub certyfikatu kwalifikowanego.

Platforma Usług Elektronicznych

The screenshot displays the ZUS website interface. At the top, there is a navigation bar with the ZUS logo and the text 'ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH'. To the right of the logo are links for 'Zarejestruj w PUE', 'Zaloguj do PUE', and 'Kontakt', along with language and accessibility options. A search bar is also present.

Below the navigation bar, there is a horizontal menu with categories: 'Świadczenia', 'Firmy', 'Pracujący', 'Lekarze', 'Wzory formularzy', 'Baza wiedzy', and 'O ZUS'. The 'Firmy' category is highlighted.

The main content area features a large heading: 'Prowadzisz firmę, jesteś przedsiębiorcą?'. Below this heading, there is a table showing social security contributions for 2017. The table is titled 'Wysokość składek w 2017 r. Firma z ZUS - na skróty'. The table lists four categories of contributions with their respective amounts in Polish Złoty (zł).

On the right side of the main content, there is a green box for logging into the PUE (Platforma Usług Elektronicznych). It includes input fields for 'Login' and 'Hasło', a 'ZALOGUJ SIĘ' button, and a link for 'Nie pamiętasz hasła?'. Below the login box, there are several options for logging in: 'Zaloguj się przez profil zaufany', 'Zaloguj się przez certyfikat kwalifikowany', 'Zaloguj się przez bankowość elektroniczną', and 'Nie masz konta w PUE? Zarejestruj się'.

At the bottom of the screenshot, the Windows taskbar is visible, showing various application icons and the system tray with the date and time (14:29, 2017-04-07).

Wysokość składek w 2017 r. Firma z ZUS - na skróty	
Ubezpieczenia społeczne:	
Z dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym	812,61 zł
Bez dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego	749,94 zł
Ubezpieczenie zdrowotne:	
	297,28 zł
Fundusz Pracy:	
	62,67 zł

Więcej informacji na temat wysokości składek znajdziesz tutaj.

Dziękuję za uwagę

Polecam stronę internetową:

www.zus.pl

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH